

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Керівник Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини**

 Іван ВЕРВЕЙКО

01 квітня 2024 року

ПОЛОЖЕННЯ

про Департамент моніторингу додержання соціальних та економічних прав Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

1. Загальні положення

1.1. Департамент моніторингу додержання соціальних та економічних прав (далі - Департамент) є самостійним структурним підрозділом Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (далі - Секретаріат), діяльність якого координує Представник Уповноваженого з соціальних та економічних прав (далі – Представник Уповноваженого) згідно із затвердженою посадовою інструкцією.

1.2. Департамент у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», «Про звернення громадян», «Про державну службу», іншими законами України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, підзаконними нормативно-правовими актами, Положенням про Секретаріат, наказами Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений), Керівника Секретаріату та цим Положенням.

1.3. Структуру та штатну чисельність Департаменту затверджує Уповноважений.

1.4. До складу Департаменту входять структурні підрозділи відповідно до затвердженої структури та штатного розпису Секретаріату.

1.5. Положення про Департамент, положення про структурні підрозділи Департаменту та посадові інструкції працівників Департаменту затверджує Керівник Секретаріату.

1.6. Працівників Департаменту призначає на посади та звільняє з посад Уповноважений.

2. Завдання

2.1. Основним завданням Департаменту є забезпечення реалізації повноважень Уповноваженого у сфері здійснення парламентського контролю за додержанням прав людини і громадянина на соціальний захист, працю, прав

фізичних осіб – підприємців на підприємницьку діяльність, охорону здоров'я, освіту і культуру, власність, безпечне довкілля, прав споживачів.

2.2. Забезпечення поновлення порушених прав людини і громадянина на соціальний захист, працю, прав фізичних осіб – підприємців на підприємницьку діяльність, охорону здоров'я, освіту і культуру, власність, безпечне довкілля, прав споживачів.

2.3. Організаційне, інформаційно-аналітичне, експертне забезпечення в межах визначених повноважень діяльності Уповноваженого, його представника та Секретаріату, ведення інформаційної та облікової роботи в інтересах Департаменту.

3. Функції

3.1. Для забезпечення діяльності Уповноваженого Департамент відповідно до покладених на нього завдань та розподілу обов'язків між працівниками в межах своїх повноважень:

3.1.1 здійснює моніторинг додержання прав людини і громадянина з питань, що належать до компетенції Департаменту, та за його результатами готує пропозиції Уповноваженому щодо вжиття заходів парламентського контролю з метою забезпечення прав людини і громадянина;

3.1.2 здійснює моніторинг законів і підзаконних нормативно-правових актів щодо їх відповідності стандартам у сфері прав людини і громадянина на соціальний захист, працю, прав фізичних осіб – підприємців на підприємницьку діяльність, охорону здоров'я, освіту і культуру, власність, безпечне довкілля, прав споживачів;

3.1.3 здійснює розроблення законопроектів та проектів інших нормативно-правових актів, необхідних для запобігання порушенням прав людини і громадянина або сприяння їх поновленню;

3.1.4 здійснює підготовку пропозицій щодо удосконалення законодавства, спрямованого на забезпечення захисту прав людини і громадянина, запобігання їх порушенню або сприяння поновленню для внесення Уповноваженим в установленому порядку розробникам (суб'єктам нормотворення);

3.1.5 здійснює підготовку проектів позицій Уповноваженого до проектів нормативно-правових актів, наданих Уповноваженому розробниками (суб'єктами нормотворення), а також, що розробляються або внесені на розгляд до Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України;

3.1.6 забезпечує підготовку проектів конституційних подань Уповноваженого, проектів подань та листів до Президента України, Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України, Генерального прокурора України, керівників органів державної влади та органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності з питань, що належать до компетенції Департаменту

3.1.7 розглядає в установленому порядку (за необхідності з виїздом на місце) звернення громадян, народних депутатів України, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань, підприємств, установ, організацій, інших суб'єктів звернень, запитів на інформацію з питань, що належать до компетенції Департаменту, готує пропозиції щодо відкриття проваджень Уповноваженого про порушення прав людини і громадянина та здійснює реалізацію відкритих проваджень;

3.1.8 здійснює в установленому порядку прийом громадян;

3.1.9 забезпечує підготовку матеріалів для щорічної і спеціальних доповідей Уповноваженого та інших документів з питань, що належать до компетенції Департаменту;

3.1.10 забезпечує в межах компетенції діяльність Консультативної ради при Уповноваженому та Координаційних (експертних) рад при Представникові Уповноваженого;

3.1.11 бере участь в організації та проведенні просвітницьких, навчальних заходів, нарад, конференцій, семінарів, круглих столів, залучає для їх проведення представників органів державної влади та органів місцевого самоврядування, науковців, фахівців, незалежних експертів;

3.1.12 у встановленому порядку взаємодіє і співпрацює з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форми власності, громадськими об'єднаннями, міжнародними організаціями з питань, що належать до компетенції Департаменту;

3.1.13 готує інформаційно-аналітичні матеріали для Уповноваженого, Представника Уповноваженого, керівництва Секретаріату щодо поточного стану додержання прав людини і громадянина на соціальний захист, працю, прав фізичних осіб – підприємців на підприємницьку діяльність, охорону здоров'я, освіту і культуру, власність, безпечне довкілля, прав споживачів;

3.1.14 здійснює моніторинг засобів масової інформації на предмет виявлення порушень прав людини і громадянина в межах компетенції Департаменту;

3.1.15 готує проекти інформаційних повідомлень за напрямом додержання прав людини і громадянина на соціальний захист, працю, прав фізичних осіб – підприємців на підприємницьку діяльність, охорону здоров'я, освіту і культуру, власність, безпечне довкілля, прав споживачів для висвітлення на офіційному вебсайті Уповноваженого та інших мережах;

3.1.16 надає в межах компетенції методичну та консультативну допомогу працівникам Секретаріату, які здійснюють регіональне представництво, та регіональним координаторам взаємодії з громадськістю;

3.1.17 забезпечує виконання інших функцій в межах компетенції Департаменту відповідно до покладених на нього завдань;

3.1.18 здійснює інші функції, що випливають із покладених на Департамент завдань.

4. Права

4.1. Департамент відповідно до покладених на нього завдань має право:

4.1.1 взаємодіяти зі структурними підрозділами Секретаріату, органами державної влади та органами місцевого самоврядування, їх консультативно-дорадчими органами, працівниками міжнародних організацій та громадських об'єднань з питань, що належать до компетенції Департаменту;

4.1.2 запитувати інформацію, ознайомлюватися з документами та отримувати їх копії від органів державної влади та органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань, підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, їх посадових та службових осіб, структурних підрозділів Секретаріату;

4.1.3 проводити без попереднього повідомлення виїзні (за дорученням Уповноваженого) та безвиїзні моніторинги щодо додержання прав людини і громадянина на соціальний захист, працю, прав фізичних осіб – підприємців на підприємницьку діяльність, охорону здоров'я, освіту і культуру, власність, безпечне довкілля, прав споживачів;

4.1.4 вимагати від посадових та службових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань, підприємств, організацій, установ незалежно від форм власності сприяння щодо проведення у них моніторингу діяльності стосовно додержання прав людини і громадянина на соціальний захист, працю, прав фізичних осіб – підприємців на підприємницьку діяльність, охорону здоров'я, освіту і культуру, власність, безпечне довкілля, прав споживачів, зокрема на підпорядкованих їм підприємствах, установах та організаціях, надання спеціалістів для участі в здійсненні моніторингу і підготовці відповідних висновків;

4.1.5 вносити пропозиції щодо залучення в установленому порядку спеціалістів органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, організацій, установ незалежно від форм власності, за погодженням з їх керівниками, представників громадських організацій (їх об'єднань), науковців, експертів (за згодою) до розгляду питань, що належать до компетенції Департаменту;

4.1.6 запрошувати посадових і службових осіб, громадян України, іноземців та осіб без громадянства для отримання від них усних або письмових пояснень щодо обставин, які перевіряються у справі про порушення прав людини і громадянина на соціальний захист, працю, прав фізичних осіб – підприємців на підприємницьку діяльність, охорону здоров'я, освіту і культуру, власність, безпечне довкілля, прав споживачів;

4.1.7 брати участь в семінарах, конференціях та інших заходах з питань, що належать до компетенції Департаменту;

4.1.8 оформлювати матеріали про адміністративне правопорушення, складати та підписувати протоколи про адміністративні правопорушення, забезпечувати супровід цих матеріалів у суді за фактами невиконання законних вимог Уповноваженого або представників Уповноваженого,

відповідальність за які передбачена статтею 188⁴⁰ Кодексу України про адміністративні правопорушення, а у випадку ненадання доступу до судового рішення або матеріалів справи за заявою особи, а також іншого порушення Закону України «Про доступ до судових рішень», відповідальність за які передбачена частиною шостою статті 212³ Кодексу України про адміністративні правопорушення;

4.1.9 отримувати доступ до приміщень, в яких зберігаються інформація або матеріали, необхідні для перевірки додержання прав людини і громадянина на соціальний захист, а також доступ до будь-якої інформації (документів), необхідної для здійснення контролю за додержання прав людини і громадянина на соціальний захист, у тому числі доступ до персональних даних, відповідних баз даних чи картотек, інформації з обмеженим доступом;

4.1.10 брати участь у нарадах, семінарах, конференціях, круглих столах, симпозиумах та інших заходах з питань додержання процесуальних прав, що проводяться в Секретаріаті, та за дорученням Уповноваженого - у заходах, що проводяться в інших державних органах та органах місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами, організаціями;

4.1.11 скликати в установленому порядку наради з питань, що належать до компетенції Департаменту.

5. Керівництво

5.1. Департамент очолює Директор, який призначається на посаду і звільняється з посади Уповноваженим.

5.2. На посаду Директора Департаменту призначається особа, яка має ступінь вищої освіти не нижче магістра за спеціальністю в галузі права, з досвідом роботи на посадах державної служби категорій «Б» чи «В» або досвідом служби в органах місцевого самоврядування, або досвідом роботи на керівних посадах підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, спеціалізованих підрозділів та військових частин не менше двох років.

5.3. У своїй діяльності Директор Департаменту повинен додержуватися Конституції України і законів України, інших нормативно-правових актів, прав та охоронюваних законом інтересів людини і громадянина, забезпечувати виконання покладених на нього функцій та повною мірою використовувати надані йому права.

5.4. Директор Департаменту повинен знати Конституцію України, Закон України «Про державну службу», Закон України «Про запобігання корупції», Закон України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», інше законодавство України, що стосується діяльності Уповноваженого, чинні міжнародні договори в галузі захисту прав і свобод людини і громадянин, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також вільно володіти державною мовою.

5.5. Директор Департаменту має заступників у кількості згідно зі штатним розписом. У разі відсутності Директора Департаменту виконання його обов'язків здійснює його заступник відповідно до наказу Уповноваженого.

5.6. Директор Департаменту Керівнику Секретаріату та координує свою діяльність з Представником Уповноваженого з соціальних та економічних прав.

5.7. Директор Департаменту несе відповідальність за виконання покладених на Департамент завдань.

6. Інші питання

6.1. Працівники Департаменту несуть відповідальність згідно з чинним законодавством України за невиконання або неналежне виконання покладених на них службових обов'язків, перевищення своїх повноважень, порушення обмежень, пов'язаних з проходженням державної служби, а також за вчинок, який порочить їх як державних службовців та/або дискредитує Уповноваженого та/або Секретаріат.

6.2. Секретаріат створює належні умови для ефективної роботи і підвищення кваліфікації працівників Департаменту, забезпечує їх робочі місця телефонним зв'язком, засобами оргтехніки, відповідним обладнанням і місцями для зберігання документів.

6.3. Департамент під час здійснення повноважень відповідно до затверджених положень використовує бланки Уповноваженого, Представника Уповноваженого та Секретаріату встановленого зразка.

**Директор Департаменту
моніторингу додержання
соціальних та економічних прав**

Світлана ГЛУЩЕНКО